

POŻYWANY (51) *part praet pass impf*

pożywany (39), **pożywany** (4), *pożywany a. pożywany* (8).

o *prawdopodobnie jasne* (tak w *pożywać*); w formach złożonych a *jasne*; formy niezłożone z tekstu nie oznaczającego pochyleń.

sg m N *pożywany* (25), *pożywany* (3); ~ (*attrib*) -any (16); ~ (*praed*) -any (6), -an (3); -any *WujNT* (2); -any : -an *FalZioł* (4:3). \diamond *f N* *pożywany(a)* (8). \diamond *G* *pożywany(e)i* (1). \diamond *n N* *pożywany(e)* (9), *pożywano* (1); ~ (*attrib*) -(e) (7); ~ (*praed*) -(e) (2), -o (1); -(e) *WujNT*; -(e) : -o *FalZioł* (1:1). \diamond *pl N subst* *pożywany(e)* (4).

Składnia dopełnienia sprawcy: żywiany od kogo (3).

Sł stp, Cn brak, Linde XVII w. s.v. żywać.

1. *Jedzony, żywiany* (49) :

a. *O pokarmach i napojach* (15) : polewka w ktorejby tho korzenie było warzono ma być żywiana. *FalZioł* I 98c.

żywiany z czym (1): Mikołaiak iefth rodzaj cierniowy ktorygo liście bywa żywiano w miałtho łzpinaku z infzem liściem ktorego ludzie żywiają *FalZioł* I 68c.

W połączeniu z określeniem pory i częstości żywienia pokarmu lub napoju [w tym: często (2), *w mor]* (3): *Oczet często żywiany: wzrok mdli/ [...] żołądkowi y wątrobie łzkodzi FalZioł* II 18d; *Mięso pieczyfte: w mor/ winem albo ocztem polane á tak żywiane, iefth żytecznieyłze. FalZioł* V 64, II 18d.

W połączeniu z określeniem ilości i sposobu żywienia pokarmu lub napoju [w tym: miernie (pod miarą) (2), *sam(e)* (2), *beziernie, nazbyt, tak]* (7): *FalZioł* V 63v [2 r.], 64; *chleb iefth naturi ziemney to iefth łuchey á zimney/ przeto łam żywiany nie zdrowy iefth zwłafzcza gdy łie im kto obetka GlabGad* G6; *Aczkolwie włzelki owoc iefth łzkodliwy przyrodzeniu dla łwey zimności/ włzakoż ten ktori iefth bliłki ku krwi nie tak wadzi, zwłafzcza pod miarą żywiany, iako łą wiłnię [!]/ trzełnie y włzelkie iagodi GlabGad* I6v, I4v, I5v.

Wyrażenie: »pokarm żywiany« (2): *POkarm dobrí á miernie żywiany/ krew dobrą czyni/ żywot zachowawa od niemoczy. FalZioł* V 63v, V 63v.

a. *Przyjmowany w Eucharystii* (4) :

Wyrażenia: »pod osobą chleba i wina żywiany« (1): *Y ktorzy dziś nie wierzą żeby teraz Chriřtus pod ofobą chleba y winá miał być żywiany: cíby y ná on czás byli nie wierzyli/ żeby Chriřtus práwy Bog w pořtáci człowieczey był vkrzyżowány. WujNT* 333.

»prawdziwie żywiany« (1): *Boby ináčzey prawdziwie pokármem nie było Ciáło y krew iego [Chryřtusa]/ gdyby nie mogło być prawdziwie żywiane. WujNT* 332.

Szereg: »ofiarowany i (a potym) żywiany« (2): *báránek Wielkonocny Zydowlki [...] był figurą ofiarowánia Chriřtá Páná: ktorý tákże miał być pierwey ofiarowány/ á potym żywiany. WujNT* 589; *SkarKaz* 157b *margin.*

b. *O substancjach leczniczych* (34) : *Sołnka niema być żywiana od tych ktorzy łą goráčzego przyrodzenia FalZioł* I 42c; *Też nafienie włofkiego kopru albo korzenie/ albo liście żywiane od pań/ mleko gim w pierłiach mnoży. FalZioł* I 51b, I 5b, 102c, 103d, 124a, 149a.

pożywany z czym (8): Też lifty chrzanowe s łpinakiem albo z ynemi potrawami pożywane: iadu bronią. *FalZioł* I 117b; Albo theż gdy to nafienie Pokrzywiane będzie łcebulą pożywane/ tedi takież vcżini [*niewiastę sprawną ku poczęciu*] *FalZioł* I 152b; Takież mirra z czymkolwiek pożywana chrobaki zabija y wypądzą [!] *FalZioł* V 85v, I 80b, 152c, III 6d, V 54b, 85.

pożywany w czym [= *dodany do czego*] (13): Cinamon zagrzewa żołądek y wątrobę pořila/ rzecz przyrodzoną paniam znamienicie poruřa w polewkach z małmaziją pożywany á řzafranu troche przyczyniwřzy. *FalZioł* III 6d, V 76v. Cf *Wyrażenia*.

W połączeniu z określeniem pory oraz częstości przyjmowania substancji leczniczej [*w tym: często* (3), *rano (po ranu)* (2), *na noc, po swych rzeczach, wieczor*] (6): Sam Chmiel niema być częřtho pożywany/ abowiem otwiera kończe żiłek *FalZioł* I 72b; Też nieżyt ktori w nos płynie/ tak iż prawie załęże nos/ tedy na tho orzechy lańkowe przypiekane/ á potym w tharty pierż iądrka omoczone á na nocz pożywane/ niepodobnie on [*lege: od*] nich richło zdrowie przychodzi *FalZioł* V 77v; To też ieř lekarřstwo miedzy wřzytkiem napewnieyřze ku poczęciu [...]. Też nafienie Kardamoni [...] Po řwych rzeczach od białey głowy pożywane po ranu *FalZioł* V 86v; [*Proch wyborny*] wyřufa wizytki wilkofci z ktorich pochodzą řzkodliwe choroby członkom przerzecżonym: Gdy będzie zawzdy pożywan rano y wieczor *FalZioł* V 90v, I 90a, 104b.

W połączeniu z określeniem ilości i sposobu przyjmowania substancji leczniczej [*w tym: zbytne* (2), *sam, jako wypisano, wszelkim obyczajem*] (5): nafienie iego [*drzewka włoskiej wierzby*] zbytne pożywane od ludzi/ czyni bolenie głowy i řpanie zbytne *FalZioł* I 16c; A wřzakoż zbytne mak pożywany pamięć přue *FalZioł* I 104a; Też hanyż wřzelkim obyczajem pożywany/ tak z winem albo z wodką piołynową/ y też włofkie⁹⁰ kopru. Albo tak iedzony/ odpądzá kłocie. *FalZioł* V 85, I 149a, V 111.

Wyrażenia: »w karmiach, w potrawach, w jedzeniu z potrawami pożywany« [*řzyk 9:1*] (5:4:1): Też w karmiach nafienie baniowe pożywane/ żołądek odmiękcza y pragnienie odeymie *FalZioł* I 40a; Włofność Miodunki pożywaney w iedzeniu s pothrawami vwefela řercze *FalZioł* I 80b; Pierř w karmiach pożywany czyni dobre trawienie żołądkowi. *FalZioł* III 11a; Też proch řtych drożdży w potrawach pożywany/ wyřufa człowieka tłuřtego *FalZioł* III 39b, I 54b, 84a, 105a, 137b, III 10b, V 76v.

»w picu pożywany« (1): Też naprzeciwo dychawiczy flegmiřthey proch korzenia thego z goricżką w potrawach albo w picu pożywany ieř barzo vřyteczny *FalZioł* I 54b.

Szereg: »pożywany albo jedzony« (1): Lacthuka pożywana albo iedziona/ pragnienia broni/ y nafienie męłkie zařtanawia *FalZioł* I 73d.

2. Używany (2): *Frequentatus* [...] *Alterum genus est non tam sententiis frequentatum* – Poziwani. *Calep* 434b.

pożywany w czym [= *do czego*] (1): Oliwa w klifterach [*tj. w lewatywach*] pożywana/ bolenie ktore z kłocia przychodzi/ vřmierza *FalZioł* III 22c.

Synonimy: **1. jadany, jedzony.**

Cf **POŻYWAĆ, UŻYWANY**